

τάς ἀμοιβαίκας ὕδρεις. Ο δὲ πάπας τῶν στρατηγῶν τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔθεωρητεν θέριν τὴν διὰ ράθδου ἀπειλήν.

“Ἄλλοι καὶ ποιόι, ἄλλα καὶ θη. Γινώσκω τοῦτο. Ἄλλο γε πάντα τὰ κῆθη εἶναι γρητά: Καὶ μή τοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔξετασῃ τις ἂν τὰ κῆθη ἐπογῆς τινάς εἶναι ἔκεινα, τὰ δύοις ἀπαιτεῖ οὐδὲν τιμῆς; Οὐχὶ οὐ τιμῇ εἶναι ἀμετάβλητος δὲν ἔξαρτάται οὔτε ἐκ τῶν καιρῶν, οὔτε ἐκ τῶν τόπων, οὔτε ἐκ τῶν προλόγων δὲν δύναται οὔτε νὰ παραχωρήῃ, οὔτε νὰ ἀναγεννηθῇ; ἔχει τὴν αἰώνιαν αὐτῆς πηγὴν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ δικαίου ἡνθρώπου καὶ ἐν τῷ ἀνθλεσιώφ κανόνι τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Ἀφοῦ οἱ μάλιστα πεφωτισμένοι, οἱ γενναιότατοι καὶ ἐναρετώτατοι λαοὶ δὲν ἔγνωρισαν τὴν μανομαχίαν, λέγω ὅτι αὕτη δὲν εἶναι θετμὸς ἔντιμος, ἀλλὰ συρμὸς βάρβαρος, ἔξιος τῆς ἀγρίας κύτου καταγωγῆς. Γιπολείπεται νὰ μάθωμεν, έάν, προκειμένης τῆς ιδίας ζωῆς η νῆσος τοῦ πλησίου, ο τίμιος ἡνθρώπως ὃς εἰληγή νὰ ἀκολουθῇ τὸν συρμόν καὶ ἔχει διεργάσθων τὸν συρμὸν τοῦτον δὲν εἶναι πράγματικῶς γενναιότερος οὐδὲν ἀκολουθῶν αὐτῶν. Τί θὰ ἔπραττε, κατὰ τὴν γνώμην σου, ο θελων νὰ ἀκολουθῇ τὸν συρμὸν ἔκει δύου ἐπικρατεῖ συνήθεια ἐναντία; Ἐν Μεσσηνῇ καὶ Νεαπόλει θὰ ἔκαιροφυλάκτει τὸν ἑγιθρὸν του ἐν τινι γωνίᾳ καὶ διεργάσθεν θὰ ἐπληγτεῖν αὐτὸν αἰτινίδιως διὰ τοῦ ἔγγειριδίου. Τοῦτο θεωρεῖται ἔκει γενναιότης· οὐ δὲ τιμῇ δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ φονεύηται τις ἥπις τοῦ ἑγιθροῦ, ἀλλὰ σις τὸ νὰ φονεύῃ αὐτόν.

» Σύνελθε καὶ σκέψθη τὸν δοῦλον τοῦ πλησίουν, καὶ νὰ ἔκθετης τὴν σὴν πρόσης ἐκπλήρωσιν βαρθύρου καὶ κινδυνώδους συνηθείας, οὐδεμίαν ἔχούσης λογικὴν βάσιν, καὶ ἐξηράνθισε τὸν δούλον τοῦ πλησίουν τοῖς αἰματοῖς δύναται ποτε γὰρ παύσῃ ζητοῦσα ἑδοίκησιν εἰς τὰ βίθιη τῆς καρδίας τοῦ χύσαντος αὐτό. Γινώσκεις ἔγκλημα ἴσον τῷ ἔκουσίᾳ ἀνθρώποις. Καὶ ἐξ βάσεις πάτης ἔχεταις ἡγαντικόν τοῦ φιλανθρωπίας. Ήποίαν ίδεαν δέον νὰ ἔγωμεν περὶ τοῦ αἵμους διέρουν καὶ ἐρθρομένου ἀνθρώπου, θέστις τολμᾶν νὰ προσβάλλῃ αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ τοῦ δόμοίου του;

Δέν ήξεισώ κατά τί δύναται νά ἐπιχειρήσῃ ὁ ψυχῶν τὸν θάνατον, δύπως διαπράξῃ ἔγκλημα. Καν̄ εἴτε ήν̄ ἀληθὲς ὅτι φεύγων τις τὴν μονομαχίαν καθίσται αὔξιος περιφρονήσεως. (παρά τὸν δέ: παρὰ τὸν ὀκνηρῶν καὶ ἀέργων, παρὰ τῶν κακῶν ἀνθρώπων, οἵτινες θέλουσι νά διατεθῆσκαν διὰ τῶν δυστυχηῶν ἄλλων· ίδού ἀληθῶς ἀποσχέων λόγις ὅπως οἱ ἀνθρώποι ἀλληκτονῶσι!), ποία περιφρόνησις εἶναι μᾶλλον ἐπιφεύγεις, τὸν ἄλλων διότι ποιούμεν τὸ καλόν, η̄ η̄ ἡμῶν αὐτῶν, ποιούμεντα τὸ κακόν; Πίστευσόν μοι, οἱ σεβόμενος καὶ ἔκτιμῶν ἀληθῶς ἔσυντο, ὅλιγον προτείχει εἰς τὴν ἄδικον περιφρονήσιν τῶν ἄλλων, διότι η̄ γρηγορίας καὶ η̄ τιμιότης δὲν ἔξαρτωνται ἐκ τῆς γνώμης τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ̄ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, καὶ ἂν πάντες ἐπεκρότουν τὴν νομίζουμένην γενναίοτητά σου, δὲν θὰ ιτοῦ αἴτη διὰ τοῦτο ἱττον αἰσχροῖς. Δὲν εἶναι σῆμας ἀληθῶς ὅτι, ἀπέχειν τις τῆς μονομαχίας διὰ τὴν ἀφετήν, καθίσταται περιφρονητός. Ο δίκαιος, τοῦ δόποιου δόλοκληρος ο βίος ὑπῆρξεν ἀκηλιδιώτος καὶ διστις οὐδὲν ἔδωκε ποτε σημεῖον ἀναδρίας, δὲν οὐ στέρεψεν μολύνη τὰς γείρας του διειπέματος ἀνθρωπίνου, χωρὶς νά ἔλλατωθῇ διὰ τοῦτο η̄ τιμὴ καὶ η̄ ὑπόληψίς του. Πρόθυμος πάντοτε νά παρέχῃ ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πατρίδα, νά προστατείη τὸν ἀδύνατον νά ἐκπληροῖ τὰ διυσκολώτερα καθήκοντα, νά ὑπερασπίζῃ μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς του ἐν πάτη περιστάσεις δικαιίῳ καὶ ἔντιμῳ, πάν διειπέματος αὐτῷ ἀγαπητόν, ἔχει ἐν τοῖς τρόποις τὴν ἀκλόνητον ἐκείνην σταύερότητα, η̄τις ὑποτίθει πάντοτε γενναίοτητα ἀληθῆ. "Εγών τὴν συνείδησιν καθαρίν, βαίνει, τὴν ὄφριν ἐπηρεύνην ἔχων· οὔτε ζητεῖ, οὔτε φεύγει· τὸν ἔγκλημα. Πᾶς τις βλέπει ὅτι δὲν φοβεῖται τόσον τὸν θάνατον, τόσον τὸ ἔγκλημα. Καν̄ δὲ ποταπαὶ προλόγιψεις ἔγερθωσι πρὸς στιγμὴν κατ' αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ ἔντιμου βίου αὐτοῦ ἀπωθοῦσι πάτσαν μομφήν, καὶ εἰς τρόπον ζωῆς τοσοῦτον τακτικῶν καὶ συνεπῆ πάντες κρίνουσι περὶ μιᾶς πράξεως ἔξ ὅλων τῶν ἄλλων:

» Ἡξέρεις τὶ εἶναι τὸ καθιστῶν τὴν μετριοπάθειαν ταῦτην δι-
σκολὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Εἶναι ή δυσκολία τοῦ διατηρῆσαι αὐτὴν
πρεπόντως ή ἡ ἀνάγκη τοῦ μὴ διαπράξαι εἰς τὸ μέλλον ἐπίψυχογόν τινα
πρᾶξιν. Διότι, ἔαν δὲ φόδος τῆς ἀμαρτίας μὴ συγκρατῇ τινὰ ἐν τῇ τε-
λευταίᾳ ταῦτη περιστάσει, πῶς θὰ πιστεύσῃ τις ὅτι συνεκρήτησεν αὐ-
τὸν ἐν τῇ πρώτῃ, ἐν δὲ δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ἂλλον λόγον συστικώτε-

φροντίδας δέ τις ἀποφασιγή τῆς μονομαχίας δὲν προέρχεται ἐξ ἀφετῆς, ἀλλ' ἐκ δειλίας, καὶ εὐλόγως καταγελῶτι λεπτότητα συνειδήσεως. ητις ἀναφαίνεται μόνον ἐν τῷ κινδύνῳ. Δὲν ἔτυχε νὰ παρατηρήσῃς δέ τις οἱ φιλάποπτοι ἁνθρώποι, οἱ μετὰ τοσαῦτης εὐχολίας προκαλοῦντες τοὺς ἄλλους, εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κάκιστοι ἁνθρώποι, οἱ δόποιοι, φοβούμενοι μὴ διὰ πρὸς αὐτοὺς περιφρόνησις τῶν ἄλλων καταστῆ φανερά, προσπαθοῦσι νὰ καλύψωσι διὰ λόγων τιμῆς τὴν ἀτιμίαν ὀλοκλήρου τοῦ βίου αὐτῶν; εἶναι οἱ τιεῦστοι ἄξιοι μιμήσεως;

"Αὗτες πάντας τούτους νὰ ἀλληλομαχῶσιν. Οὐδὲν ὑπάρχει ἡτον ἔντιμον τῆς τιμῆς ταύτης, περὶ τοῦ τοσοῦτον ποιοῦσι πάταγον. Η μονομαχία δὲν εἶναι, ἀλλ' ἡ συριμὸς παράλογος, παραποίησις τῆς ἀξετῆς, καλυπτούμηνη ὅπῃ τῶν γεγαλειτέρων ἔγκλημάτων. Η τιμὴ τοῦ ἔχοντος εὐγενεῖς ίδεας δὲν εἶναι εἰς τὰς γεζέρας τῶν ἄλλων· εἶναι ἐν τῇ ίδίᾳ αὐτοῦ ἔξουσίᾳ καὶ οὐγῇ ἐν τῇ γνώμῃ -οῦ πλήθους. Δὲν προστάτευται δὲ οὕτε διὰ τῆς μαχαίρας, οὔτε διὰ τῆς ἀσπίδος, ἀλλὰ διὰ βίου ἀκεράion καὶ ἀμέμπτου· διὰ γάνων δὲ οὕτος ἀπαίτεται ἀναμυχιζόλως γενναιότητα καὶ θελος οὐγῇ ἡτον τοῦ ἑτέρου. Εν ἐνί λόγῳ, δι γενναῖος περιφρονεῖ τὴν μονομαχίαν, καὶ δι τέλιος βθελύσσεται αὐτήν.

» Θεωρῶ τὸν μονομαχίαν ὡς τὸν ἔσγατον τῆς ἀποκτηνώσεως βαθύν, εἰς δὲ δύναται νὰ φέρσῃ ἢ ἀνθρωπότης, ἐκεῖνον δέ, δότις φαίδρος πορείεται εἰς μονομαχίαν, ὡς θηρίον ἀγωνιζόμενον νὰ κατασπαράξῃ ἔτερον· καὶ ἐάν μέντη εἰσέπει ἐν τῇ ψυχῇ τῶν μονομαχούντων αἰσθηταὶ τι τῆς φύσεως, θεωρῶ τὸν ἥττημένον ὅλιγάτερον ἀξιονομούσιον.

ΘΩΜΑΣ ΚΟΥΚ.

(Βιογραφία).

Γιγνώσκουσι πάντες τὸν διοργανωτὴν, τῆς παγκοσμίου ὑπηρεσίας διὰ ταξιδιώτας ἐν πᾶσι τοῖς κράτεσι τοῦ κόσμου τὸν Θωμᾶν Κούκ, ὃστις καὶ συνέστησε τὰ ἀπανταχοῦ εὑρισκόμενα ὄμώνυμα πρακτορεῖα. Ὁ δραστήριος οὗτος ἀνήρ, ὃστις μόνος τὴν ιδίαν αὐτοῦ τύχην ἐδημιούργησεν ἀπέθανεν ἐσχάτας (6/18 Ιουλίου) ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ ἐν Θόρν-κροφτ τῇς Στοκχαλμής τοῦ Λαϊτσεστερ. Ηδὲ βίψι ἐπιτυχίᾳ αὐτοῦ ὡφείλετο καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὴν ἀτρόμητον αὐτοῦ γενναιότητα καὶ ἐνεργητικότητα, ὡπό περιστάσεις λίγαν ἀποθαρρυντικάς. Γεννηθεὶς τῇ 10/22 νοεμβρίου τοῦ 1808 ἐν Μελβούρνῳ τῆς Δερβιστίας ἔξ ἀφανῶν γονέων ἐπάλαις κατὰ τὰ πρῶτα τοῦ βίου ἔτη ἐρρωμενέστατα χάριν πορισμοῦ ἀπλῶς τῶν πρὸς τὴν μάρκην ἀναγκαῖων. Τετραετής ἥδη ἵτο ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐν ἡλικίᾳ δέκα μόνιν ἐτῶν ἤρξατο κερδίζων τὸν ἔργον δι' ὑπηρεσίας ἐν κήπῳ γωρίου ἐπ' ἀμοιβῇ μισθίσ πέννας, ἥτοι 20 παράδων καθ' ἡμέραν. Τῷ 1832, νυμφευθεὶς τὴν δεσποινίδα Μαίησον, θυγατέρα ἀγρότου τῆς Ρουτλάνδης, μετάκισεν εἰς Μάρκετ Χαρμπορόου, ὅπου, πρὸς τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ Βαπτιστικῇ Ἐταιρείᾳ διετῆγε καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ τορνευτοῦ. Τῷ 1836 ἐγκρατέστατος γενόμενος, ἀπέθη ἔνθεμος τῆς ἐγκρατείας μεταρρυθμιστής καθ' ὅλον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου. Βραδύτερον ἤρξατο τῆς δημοσιεύσεως μηνιαίου περιοδικοῦ τοῦ Ἀγελιαφόρου τῆς Ἐγκρατείας, οὗτον ἥτο καὶ ἐκδότης. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐπηκοούθησεν ἔτερον, ἡ Ἀποθήκη ἐγκρατείας τῶν παίδων, τῷ 1840. Τῷ 1841 μεταβαίνων ἀπὸ Μάρκετ Χαρμπορόου εἰς Λαϊτσεστερ ἵνα μετάσχῃ συνελεύσεώς τινος περὶ ἐγκρατείας, ἀνέγνω ἐν ἐφημερίδι ἔκθεσιν τῆς εἰς χρῆσιν παραδοσεώς τμήματος τοῦ σιδηροδρόμου κομητειῶν τινῶν (Midland Counties) καὶ συνέλαβε τὴν ιδίαν ὅτι τὸ νέον (τὸ διὰ σιδηροδρόμου δῆλο) μέσον πρὸς ταξιδίους ἥδυνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπ' ὕψειλείᾳ τοῦ περὶ ἐγκρατείας κινήματος. "Ἄν, ἐπεκρήθη ὁ Κούκ, ἥδυνατο νὰ καταπεισθῇ ἡ σιδηροδρομικὴ ἑταῖρεία νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν ιδιαιτέρων ἀμάξοστοιγίαν ἐκ Λαϊτσεστερ, πολλὰ πρόσωπα ἥδυναντο ν' ἀποτραπῶσι τῶν παρεκτροπῶν

καὶ μεγάλα ήδύναντο νὰ ἐπιτευχθῶσιν ἀποτελέσματα. Ἀνέπτυξε λοιπὸν τὴν ιδέαν ταύτην εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ συνεφώνησε μετὰ τῆς σιδηροδρομικῆς ἑταῖρείας νὰ τεθῇ εἰς κυκλοφορίαν ίδια ἀμάξεστοιχία εἰς Χαρμπορόου τῇ 23/5 οὐρανίου 1841. Αὕτη ἡ πρώτη δημοσίᾳ ἀγγελθεῖσα σιδηροδρομικὴ ἀμάξεστοιχία πρὸς ἐκδρομὰς μετεκόμισεν οὐχὶ διλγωτέρους τῶν 750 ταξειδιωτῶν, ἀντὶ ἑνὸς σελινίου ἔκαστον. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκδρομῆς ταύτης κατέπει τὸν Κούκ νὰ συνδυάσῃ τὴν ἐπιγείρησιν τοιούτων ἐκδρομῶν μετὰ τῆς ἐν τῇ ἐκτυπώσει βιβλίων καὶ λοιπῶν ἐργασίας αὐτοῦ ἐν Λάιτσετερ, ὅπου εἶχε μετοικήσει. Διωργάνωσε λοιπὸν ἐκδρομὰς εἰς Δέρβη, Νοττιγκάμην καὶ Βιρμιγάμην καὶ ἐπὶ τῇ τεραστίᾳ ἀναπτύξει τῆς ἐργασίας ταύτης, καθ' ἥν κατὰ διαφόρους ἐκδρομὰς μετεκόμιζε 4—5000 ταξειδιωτῶν, συνῆψε τῷ 1844 διαρκεῖς συμφωνίας μετὰ τῆς σιδηροδρομικῆς ἑταῖρίας τοῦ Midland Railway, δι' ὃν ὑπερχεοῦτο αὐτὴ νὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθετιν αὐτοῦ ἀμάξεστοιχίας ὄπονταδήποτε παρίστατο ἡ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, ἐκείνου προμηθεύοντος τοὺς ταξειδιώτας. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ ἐπιγείρησις ἐπεξετάθη εἰς Λιθερπούλην, τὴν Νῆσον τοῦ Ἀνθρώπου καὶ Διούλενον. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην διωργάνωσε καὶ ἐκδρομὴν εἰς Σκωτίαν καὶ μετήγαγε 350 ταξειδιώτας ἐκ Λάιτσετερ καὶ Νοττιγκάμης εἰς Γλασκώβην, ὅπου τὰ μελη τῆς ἐκδρομῆς ἐνθέρμου ἔτυχον δεξιώσεως. Κατόπιν ἐπηκολούθησαν ἐκδρομαὶ εἰς Ίρλανδίαν ὑπὸ τὴν ιδίαν αὐτοῦ διδηγίαν καὶ τῷ 1851 ὁ Κούκ μετήγαγε γιλιάδας λασοῦ εἰς τὴν Μεγάλην ἐν Χάϊδ Πάρκῳ ἔκθεσιν. Ἡ ἐργασία αὐτῇ ἤξετο ἐξαπολούμενη κατὰ πάσας τὰς διεύθυνσεis ἐν τῷ Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ φιλοδοξία ὅμως τοῦ Κούκ ἦτο ἡ διοργάνωσις ἐτησίας περιοδείας τῆς γῆς, ἥν καὶ ἐπιτυχός διεξήγαγεν. Πρώτην τοιαύτην περιοδείαν ἔξετέλεσε τῷ 1872, ὅτε ἀντὸς μετ' ἐνέα συνδόδων προσέθη εἰς τὴν οὔπω ἀντὸν κληθεῖσαν ἐξερευνητικὴν περιοδείαν. Ἡ περιοδεία αὐτῇ συνετελέσθη ἐντὸς 222 ἡμερῶν. Ὁ Κούκ ἀπεγγόρησε τῆς ἑταῖρίας τῷ 1878 καὶ ἡ ἐργασία ἐτέθη τότε ὑπὸ τὴν μόνην διεύθυνσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Μ. Κούκ. Ἡ πεντηκοστὴ ἐπετηρίς τῆς ἑταῖρίας ἐωράσθη διὰ συμπατίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Εενοδοχείῳ κατὰ ιούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου αὐτοῦ ἐτῇ ὁ Κούκ ἔπειθε τύφλωσιν.

Ο ΡΑΨΩΔΟΣ.

A.

Καθ' ἑκάστην, πρὸς τὸ λυκόφως, ἥρχετο πρὸ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας μου, ὑπὸ τὸ φέγγος τοῦ φωταερίου, καὶ ἔψκλλεν. Ἐφερε παλαιὰν ρεδιγκόταν στίλβουσαν ἐνιακοῦ ὡς ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως, περισκελίδα παλαιοῦ συρμοῦ καὶ ὑποδήματα παλαιὰ τετρυπημένα. Ἐπειδὴ πάντοτε εἶχεν ὑψωμένον τὸ ἐπανορθώριον του, ἀγνωστον ἐξὸν ἐφόρει γιτῶνα. Παρὰ τὴν ἐλεεεινὴν ταύτην περιβολὴν, ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος διετήρει συμπαθή συσιογγωμάτιαν. Ὁ μύστας αὐτοῦ ἦτο ξανθός, πάντοτε δὲ ἥτο ἔξυρισμένος τὸ πρόσωπον.

Οἱ πλανόδιοι ραψῳδοὶ περιέρχονται πάντοτε τὰς ὄδοις ἀνὰ δύο. Ἐκείνος περιήρχετο μόνος, ἔφερε δὲ πάντοτε μετ' αὐτοῦ τὴν βάρβιτόν του.

Τὸ πρόσωπόν του προέδιε μεγάλην θλίψιν, ἥν ἀπετύπου ἐν τῷ ἄσματι του καὶ ἐν τῷ ἡχῷ τῆς βάρβιτου. Ἰσως δὲ τοῦτο κατέστησε τὸν ραψῳδὸν λίαν συμπαθῆ.

Καθ' ἑκάστην ἐσπέραν, διατὸν ὁ ραψῳδὸς ἔψαλλε, ἴστημην παρὰ τὸ παράθυρον του καὶ ἡκροώμην, καίτοι πάντοτε τὰ αὐτὰ τεμάχια ἔπαιζεν. Ἐπὶ ἔνα περίπου μῆνα, καθ' ἑκάστην σχεδόν, τὸν ἔβλεπον. Ἄφεντως τὴν ὑπαρχίαν τοῦ ραψῳδοῦ ἐτέραττον θλίψεις καὶ λύπαι.

‘Ημέραν τινά, αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἤσαν τεταρχυμέναι, ὁ δὲ

βηματισμὸς αὐτοῦ προέδιδεν ἀνησυχίαν. Ἀπὸ στιγμῶν εἰς στιγμές, μειδίαμα ἐπλανᾶτο ἐπὶ τῶν χειλέων του, ἀλλὰ τὸ μειδίαμα τοῦτο δὲν ἐδείκνυε γαράν. Ἐνέφαινε μᾶλλον πικρίαν καὶ εἰρωγείαν.

Μήπως δὲν εἶχε γρήματα ὅπως ἀγοράσῃ ἀλλα ἀσματα; Ἐσπέραν τινὰ τοῦ σεπτεμβρίου ἐπανῆλθεν ἀλλὰ δὲν ἔψαλε πλέον. Ἐπειζε μόνον διὰ τῆς βάρβιτου του. Ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς βάρβιτου του ἡχῶν ἀνέκραξε καθ' ἔκπτωτό:

— Εἰναι, ἀληθής καλλιτέχνης ὁ μυστικὸς οὗτος ἀνθρωπος!

‘Ηκροζήθην. Οὐδέποτε ἡχουσα τὸ μουσικὸν τοῦτο τεμάχιον, ὅπερ μεγάλην ἐντύπωσιν μοι προύζενησεν. Ἡτο θλιβερόν, θλιβερόν, ώς εἴναι θλιβερόν νὰ βλέπῃ τις τὰ φύλλα τῶν δένδρων καταπίπτοντα ὑπὸ τὸν ὄμιγχο ὁρανόν τοῦ φθινοπώρου.

Ο μουσικὸς ἔρριψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὄπίσω, τὸ δὲ βλέμμα του ἐφρίνετο ὅτι κατέτη ἔχεται ἐν τῷ ἀπειρῷ τοῦ ούρχου στερεώματι.

“Οταν ἀπεπερχτωσε τὸ μουσικὸν τεμάχιον, αἱ χείρες του κύτομάτως κατέπεσον ἐπὶ τοῦ σώματός του, καὶ ὑπὸ τὸ ἀμυδρόν καὶ ὑποτρέμον φέγγος τοῦ φανοῦ τὸν εἰδὸν κλαίοντα.

Ἐξ αἰσθήματος συμπαθείας κινούμενος κατῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐπλησίασα τὸν μυστικὸν μουσικόν.

— Τί ζητεῖτε; μοὶ ἡρώτησε, συναθροίζων τὰ χρήματα τὰ δροσία τῷ εἶχον ρίψει ἐκ τῶν παραθύρων.

Τῷ εἶπον ὅτι ἡμην εἰς ἐκ τῶν τακτικῶν ἀκροατῶν του καὶ τῷ συνεχόντην διὰ τὴν τέχνην μεθ' ἡς ἐπειζε τὸ μουσικὸν ἔκεινον τεμάχιον.

— Α! εἶπε, τὸ ἡκούσατε; ἀλλ' ὥχι, μὴ μοὶ λέγετε ὅτι ἐπίχθη καλλί. Κακῶς ἐπαίχθη. Α! ἐὰν ἡκούετε τὸ τεμάχιον τοῦτο πατίζεμενον ὑπὸ τοῦ γέρω-Δορμάν! Δάκρυα θὰ ἔχύνετε ἀκούοντες αὐτό, θὰ ἡσθίνεσθε τὴν καρδίαν σας δονομένην ώς δονοῦνται αἱ χορδαὶ τῆς βάρβιτου. Είναι τὸ ἀγαπητὸν τεμάχιον τῆς Λευκῆς, τῆς γυναικός μου. Ἐπιθυμεὶ πάντοτε νὰ παιῶ τοῦτο, ἀλλὰ μοὶ εἴναι ἀδύνατον, παντελῶς ἀδύνατον νὰ τὸ ἀποδώσω ὅπως πρέπει, ὅπως τὸ αἰσθάνομαι, ὅπως τὸ ἐπαιζεν γέρω-Δορμάν, ὅπως τὸ ἡγάπα τὴν Λευκή.

Ἐνῷ συνωμιλούμεν, ἐκείνος εἶχε τοποθετήσει τὴν βάρβιτον καὶ τὸ δοξάριόν του καὶ ἀμφότεροι ἀνήλθουμεν πρὸς τὴν Βελβίλ, ὅπου κατόψει. Μοὶ ἀγνωστοποίησεν ὅτι ἦτο ἐμπορικός ὑπάλληλος καὶ ὅτι ἀπολέσας τὴν θέσιν του, ἡναγκάζεθε νὰ περιέρχηται τὰς ὄδους ὅπως κερδίζῃ τὰ διὰ τὴν σύγχρονον του καὶ δι' αὐτὸν ἀναγκαῖα.

— Εἰσθε καλλιτέχνης, τῷ εἶπον, καὶ δύνασθε.

— Δέν δύναμαι νὰ κάμω τίποτε, τίποτε πλέον, μοὶ εἶπε μετὰ πικρίας. Είναι πολὺ ἀργά. Αἱ θλίψεις καὶ ἡ πτωχεία μὲ κατέστρεψαν. Ἀλλοτε ἐπαιζον εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τὰς συναλίξις, ἀλλὰ τώρα...

Δέν ἀπεπεράτωσε τὴν φράσιν του.

“Οταν ἐφίξαμεν πρὸ τῆς πενιχρᾶς κατοικίας του, τῷ ἡρώτησα τὸ δόνομά του, καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ φροντίσω περὶ αὐτοῦ.

· · · · · Πάνοράζετο Παύλος Ἀμαντιέ.

Τὰς ἀκολούθους ἡμέρας δὲν ἥλθεν, ως πάντοτε, ὑπὸ τὰ παράθυρά μου. Μήπως τῷ συνέδητο τοιούτον;

· · · · · ‘Εσπέραν τινὰ διηθύνθην πρὸς τὴν Βελβίλ, ὅπως τῷ ἀναγγείλω ὅτι εὔρον δι' αὐτὸν θέσιν τινά.

· · · · · ‘Ἐφθασα εἰς τὴν κατοικίαν του, ἀνήλθον τὴν κλίμακα τῆς ἡγείας την θύραν τῆς οἰκίας του καὶ ἔκρουσα τὴν ημιάνοικον θύραν, ἐφ' ἣς ἦτο προσκεκολλημένον ἐπισκεπτήριον. Οὐδεμίκια πάντας μοὶ ἐδόθη, ἀλλὰ ἡχουσα τὴν βάρβιτον τοῦ Ηαύλου Ἀμαντιέ. Εἰσῆλθον.

· · · · · Πλησίον τοῦ παράθυρου, μελανειμογών, τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐστηριγμένην πρὸς τὰ ὄπίσω καὶ τὸ βλέμμα προστιλωμένον ἐπὶ τοῦ ούρχου, ὁ Παύλος ἐπαιζε τὴν βάρβιτό του.

· · · · · ‘Εκ τοῦ δωματίου του διαπεραστική ὄσμη ἀνεδίδετο, ἔσμη